

TONG yulduzi

№ 16
(66453)

2004 yil
19 - 25 aprel

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiqib
boshlagan

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

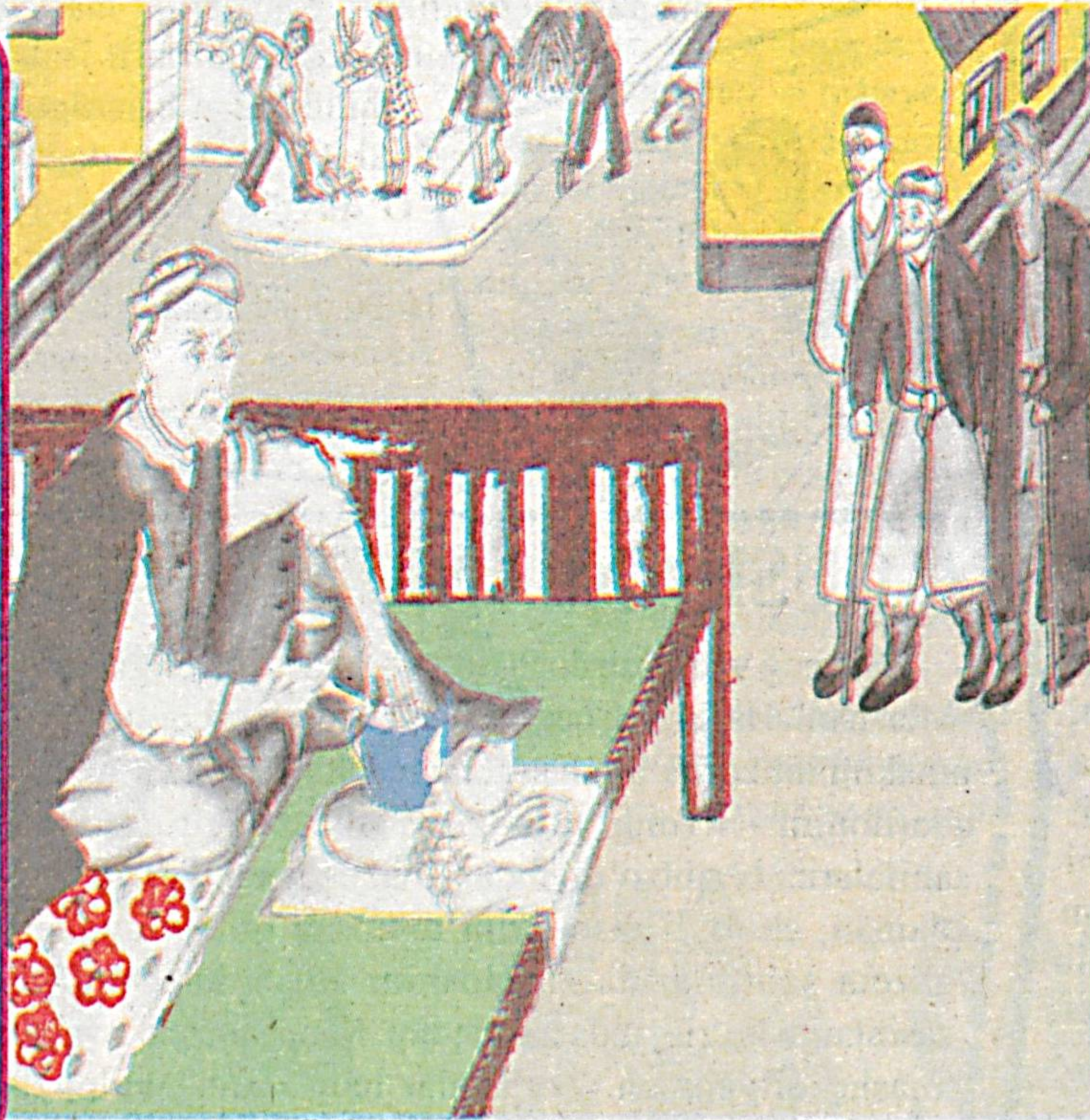
Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOY HARAKATI.

SHAHAR BARCHAMIZNIKI!

O'zbekiston metallurgiya zavodi bizning Bekobod shahrimizda joylashgan. Bu yil ushbu korxonaning tashkil etilganiga 60 yil to'ladi. Ushbu bayramni munosib kutib olish uchun qizg'in tayyorgarlik ko'rilmogda. Ayniqsa, bizning Alisher Navoiy nomidagi 9- o'rta maktabda, «Shahar barchamizniki!» shiori ostida atrof-muhitni tozaligi, ko'kalamzorlashtirish ishlarida barcha o'quvchilar faol qatnashmogda. Maktabimiz atrofni turli-tuman mevali va manzarali daraxtlar, rang-barang gullar bilan bezaganmiz. Kundan-kunga chiroy ochib, ko'rkam binolar qad rostlayotgan shahrimiz jamolidan ko'zingiz quvonadi. Sinfimizdagi har bir o'quvchining a'lo baholari, namunali xulqi otalarimiz, akalarimiz bayramiga munosib sovg'amizdir.

Maftuna USMONOVA,
9- o'rta maktabning 5- «A» sinf o'quvchisi.

«Mehr va muruvvat yili»

BUVIJONLAR DUO QILISHDI

Mazkur yilimizning «Mehr va muruvvat» yili deb nomlanishi ayni muddao bo'ldi. Keksalarimiz, nogiron insonlarga bo'lgan e'tibor yanada ortdi. Bizning mahallamizda ham mehrga muhtoj insonlar talaygina. Biz mahallamiz bolalari o'zaro maslahatlashib, 70-80 yoshli Tursunoy buvi, Oynisaxon buvi va Melixon buvilarga yordam berishga qaror qildik. Ularning hovlilarini supurib-sidiramiz, do'konga chiqib, zarur narsalarini keltirib beramiz. Buvijonlarimiz esa bizni astoydil duo qilishadi.

Dilshoda ABDULLAYEVA,
Farg'ona viloyati, Yaypan shahridagi
1- maktabning 7- «A» sinf o'quvchisi.

-Mana bu chizgan rasmingizni «Niholni asrang» deb nomlabsiz. Rasm chizishingiz mobaynida ramzlarga ham e'tibor qaratganmisiz yoki hozirgi kunning global muammosi bo'lmish ekologiyaga urg'u berdingizmi?

-Hali ramzlar asosida ko'p ishlamadim. «Niholni asrang» deb nomlangan ushbu rasmim faqatgina ekologiya muammosini ifodalagan. Hozirgi kunda zavodlardan chiqayotgan tutunlar havoni buzib, kishilar hayotiga xavf solmogda. Tug'ilayotgan chaqaloqlarning «yangicha» kasalliklar bilan dunyoga kelishiga ham ekologiyani buzilishi sabab bo'layotgan ekan. Ushbu chizgan rasmimda tevarakatofning ifloslanishi, sof havoimizni bulg'ayotgan zavod tutunlarini aks ettirdim. Menimcha, ekologiyani asrash ozmi-ko'pmi kelajak avlodning qo'lida. Biz har bahorda kamida bir dona ko'chat eksak ham tabiatning tozalanishiga hissa qo'shgan bo'lardik.

Chunki ko'kalamzor bog'lar tabiatning yasharishiga, tozalanishiga katta sabab bo'ladi.

-Professional va havaskor rassom orasida qanday farq bor deb o'ylaysiz?

-Havaskor rassomlar go'zal ranglardan bahra olib, o'zi zavqlangan narsani ifodalashga urinadi. Professional rassomlar esa bir necha yillar davomida bilimlarini ham nazariy, ham amaliy jihatdan mukammal egallaydilar. Sovuq va issiq ranglardan o'z o'rnida foydalanib, go'zal asarlar yaratadilar.

-Menimcha qizil, oq ranglari issiq rang

buyurib rasm chizdirmaydilar.

-Rang-tasvir da ranglarning ahamiyati?

-Rasm chizish ranglarga bog'liq emas. Go'zal ranglardan foydalanib ham

Sevara RAHMATULLAYEVA-12 yoshda. 10 yoshidan rasm chizib boshlagan. Jiddiy va qat'iyatli qiz. O'z shaxsiy fikrlarini hurmat qiladi. Ikki yildan buyon «SANVIKT» nogiron bolalar ijodiy markazida rangtasvir sirlarini o'rganmogda. Tahririyatga o'zi chizgan rasmlarini, bir nechta faxriy yorliqlari va she'rlarini olib kelibdi. Keling, ular bilan yaqindan tanishing.

yaxshi ijod qila olmaslik, shuningdek, oddiygina qora qalam yordamida ham estetik go'zal asar yaratilishi mumkin. Muhimi,

iyun kuni Toshkent tumani «Kamolot» YOIH kengashi tomonidan o'tkazilgan «Xalqaro giyohvandlikka qarshi kurash» mavzusida chizgan rasmim uchun «Maqto'v yorlig'i» bilan mukofotlandim. 2003 yil 23-28 noyabr kunlari bo'lib o'tgan «Har bir bola uchun» ko'rik-tanlovida ishtirok etib, YUNISEF bolalar tashkiloti tomonidan sertifikatni qo'lga kiritdim.

-Kelgusida qaysi yo'nalish bo'yicha ish olib bormoqchisiz?

-To'rt yo'nalishda ish olib borishni

rejalashtirib qo'yganman. Birinchisi - yuzparvarishi mutaxassligi, ikkinchisi - tikuvchi-modelyer, uchinchisi - to'qish bo'yicha va nihoyat to'rtinchisi - rassomchilik.

-To'rt yo'nalishni birga olib borgan holda katta yutuqlarga erishish mumkin. Bu borada sizga omadlar tilab qolaman.

fikingizni aniq va go'zal qilib yetkaza bilishdir.

-«Faxriy yorliq»laringiz ham ancha-muncha ekan.

-2003 yil 21 fevralda «Hindiston bolalar nigohida» mavzusidagi rasmlar tanlovida ishtirok etib, 2-o'rinni qo'lga kiritdim. 2002 yil 14 dekabrda «Bunyodkor yoshlar» teleklubi raisi Xayrulla Nuriddinov «Iste'dod ko'rgazmasi» mavzusidagi rasmlar tanlovida faol ishtirok etganim uchun maxsus sertifikat bilan taqdirlanganlar. 2003 yil 26

Gulyuz VALIYEVA suhbatlashdi.

SOVUQ VA ISSIQ RANGLAR

bo'lsa kerak?

-To'g'ri, qizil, sariq, pushti ranglari issiq ranglar hisoblanadi. Lekin oq, qora, yashil, havo rang sovuq ranglardir. Sovuq ranglardan soyalarni ifodalashda foydalanaman. Issiq ranglarda esa insonlarni aks ettiraman.

-Ko'pincha rassomlarning tabiat qo'ynida chizgan rasmlari yuksak baholar ekan. Siz ham tabiatdan ilhomlanasizmi?

-Yo'q, men tabiatdan ilhom olmayman. Ilhom parilari o'zimda mujassam. Tasavvurimga tayanib, ijod qilishni yaxshi ko'raman.

-Qat'iy javob. Tabiatni xushlamaysizmi deyman?

-Tabiat manzaralari menga yoqmaydi. Buyurilgan rasmni hech qachon chiza olmayman. Ustozim Gulsara opa o'zlari haykaltaroshlar. Bizga rasm chizish sirlarini o'rgatadilar. Lekin hech qachon

MEN ERKATOY EMASMAN...

Meni, oilaning kenjasi, onasining erkasi, deyishadi. Aslida undaymas, sira ham erkatoy emasman. O'qishlarim yaxshi, jamoat ishlaridan ham qochmayman. Uyda oyimning, maktabda ustozimning eng yaqin yordamchisi man. Sinf doshlarimdan ham yordamimni ayamayman. A'lochiligim, intizomliligim, tirishqoqligim bois meni sinfimizdagi maxsus o'quvchilardan qilib saylashdi. Bu sharafli nomga meni loyiq topishgani uchun sinf doshlarimdan minnatdorman. Ularning ishonchlarini oqlashga astoydil harakat qilaman. Buning uchun esa yanada ko'proq bilimga ega bo'lishim lozimligini ham bilaman. Bu borada menga «Tong yulduzi» ko'magi juda katta bo'lyapti. Chunki uning sahifalarida taniqli shoir va yozuvchilar ijodidan namunalar, tengdoshlarim hayotiga oid maqola va xabarlar, aralash testlar, boshqotirmalar, hayvonot va nabotot olami haqidagi yangiliklar berib boriladi. Ularni o'qib bilimimni boyitaman, bilganlarimni do'stlarimga ham o'rgataman. Shuning uchun ham har yili bu sevimli gazetamga birinchilardan bo'lib obuna bo'laman. Sizga ham shuni maslahat beraman, «Tong yulduzi» bilan do'stlashsangiz, afsuslanmaysiz.

Umida MUSTAFOYEVA,
Buxoro viloyati, Kogon shahridagi 5 - son umumlashtirilgan maktabning 4 - «B» sinf o'quvchisi.

Har yili maktablarda ta'mirlash ishlari imtihonlar tugab, o'quv yili yakunlangandan so'ng boshlanardi. Bizning Parkent tumanidagi Zarkent qishlog'ida joylashgan 15- umumiy o'rta ta'lim maktabimiz bitiruvchi va yuqori sinf o'quvchilarining tashabbusi bilan ta'mirlash ishlari har chorak o'rtasidagi qisqa ta'tillar paytida o'tkazildi.

HORMANG, TASHABBUSKORLAR

O'quvchilarning bu ibratli ishlarini maktab ma'muriyati, ota-onalar ham qo'llab-quvvatlashdi. Har bir sinf bolalari o'z xonalarini ta'mirdan chiqarishayotgan paytda qizlar hasharchi sinf doshlarini tushlikka shirin taomlar bilan siylashib turishdi. Ayniqsa, ta'lim maskanining 9-, 10-, 11- sinf o'quvchilari, hamda mahalliy ustalarning hamkorligi maqtasa arzigulikdir. Shu tariqa mart oyining so'nggi kunlaridayoq ta'mirlash ishlari nihoyaladi.

Ahillik bilan bajarilgan ishda unum va baraka bo'ladi, deganlari rost ekan. O'quvchilar ustozlariga, jonajon maktablariga o'z minnatdorchiliklarini barakali mehnatlari bilan namoyon etishdi.

Venera TURDIYEVA,
9-sinf o'quvchisi.

DUSHANBANI INTIQ KUTAMAN

Siz eng yaqin, sirdosh do'stingizni ko'rsangiz, quvonib ketasizmi? Men ham. Haftaning har dushanbasida eshik qoqib keladigan pochta amakini intizorlik bilan kutaman. Chunki u mening eng yaqin do'stim, qadrdonim - «Tong yulduzi»ni olib keladi-da. Uning rang-barang sahifalarini berilib o'qiyman, ichakuzdi xandalarini o'qib, miriqib dam olaman, chiroyli rasmlarini tomosha qilib, zavqlanaman. YAqinda gazeta sahifalarida sinf doshim Xushnud Durdiyevning chizgan rasmlarini ko'rib, juda quvondim. Men ham she'r va hikoyalar yozishni mashq qilyapman. Zora, ular ham «Tong yulduzi»da bosilsa-yu, sinf doshlarim o'qib, meni tabriklashsa.

Malohat YUSUPOVA,
Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumanidagi 3 - o'rta maktabning 8 - sinf o'quvchisi.

YETAKCHIGA HAVASIM KELDI

Maktabimizga Gulnoza opa yetakchi bo'lib keldilar-u, oramizda she'r, maqola va hikoyalar yozadigan, rasmlar chizadigan ijodkor bolalar ko'payib qolishdi. To'g'rirog'i, ular avval ham bo'lishgan. Faqat ularni bir yerga jamlaydigan, ijodlaridagi kamchiliklarni ko'rsatib, to'g'ri yo'nalish beradigan odam bo'lmagandi. Gulnoza opa o'zi ham yoshligida maqola va xabarlar yozib turar, ulardan ayrimlari gazeta va jurnallarda ham chop etilgan ekan. Bir necha tanlovlarda qatnashib, faxrli o'rnlarni olganlarini ham gapirib berdilar.

Bolalar qalbiga yo'l topib, ularni ezgu ishlarga yo'naltirayotgan yetakchimizga juda havasim keladi.

Gulsinoy BEKOVA,
Buxoro viloyati,
G'ijduvon tumani,
30 - maktab qoshidagi
«Ijodiy kamolot»
to'garagi a'zosi.

KUTUBXONAM - NURXONAM

Kutubxonalar azal-azaldan inson ma'naviyatini shakllantirishga xizmat qiladi. Peshtaxtalarga bir tekisda taxlangan buyuk mutafakkirlarimizning bebaho asarlarini qayta-qayta o'qiyman. Ulardan ma'naviy oziq olamiz.

Xo'sh, bugungi kunda maktab, maktabdan tashqari muassasalar tizimidagi kutubxonalarda olib borilayotgan ishlar davr talabiga javob bera oladimi? degan savol tug'iladi. «Bioekosan» Respublika yoshlarining o'quv-uslubiy majmuasi Xalq Ta'limi Vazirligi tasarrufida bo'lib, maktabdan tashqari muassasalar tarkibiga kiradi. Majmuamiz o'quvchilarni bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazishda, ularning ekologik bilim va savodxonliklarini oshirish jarayonida qator ishlarni amalga oshirmoqda. Yaqinda Yevropa Xavfsizlik hamkorlik tashkilotlari, ya'ni OSCE tomonidan majmuamiz qoshida tashkil etilgan «Ekologik kutubxona» respublikamizda yagona ekologik yo'nalishdagi kutubxonalardan biri hisoblanadi.

Bu yerda muntazam ravishda kitobxonlarga o'quvchilarning ekologik, biologik, tabiat yo'nalishidagi savodxonligini oshirishda faoliyat ko'rsatib

kelinayapti. Kutubxona OSCE mablag'i hisobidan qayta ta'mirlanib, ekologiya va tabiatga oid zamonaviy adabiyotlar bilan boyitilgan.

O'quvchilar «O'lkamiz o'simliklar olamini o'rganamiz», «Hayvonlar dunyosi bilan tanishamiz», «Qushlar bizning do'stimiz» mavzusidagi video tasmalarni tomosha qilib, o'zlarining ekologik bilimlarini boyitishmoqda.

Kitob insonning eng yaqin do'sti. Bilimga chanqoq bolajonlar uchun kutubxonamiz eshigi hamisha ochiq. Hademay bolalarning ta'til kunlari boshlanadi, biz barcha kitobxonlarni kutubxonamizga taklif etamiz.

Nargiza RAHIMBERDIYEVA,
kutubxona mudiri.

«Bioekosan» Respublika yoshlarining o'quv-uslubiy majmuasi o'quvchilarning ekologiyaga oid bilimlarini rivojlantirish maqsadida «Toza muhit-sog'lom avlod garovi» shiori ostida maktab o'quvchilarining ekologiyadan sirtqi olimpiadasini o'tkazmoqda.

EKOLOGIK BILIMLAR SINOV I

Respublika miqyosida bunday tadbirlarni o'tkazishdan maqsad, o'quvchi yoshlarda tabiat boyliklarini avaylab-asrash, ulardan oqilona foydalanish, atrof-muhit tozaligiga e'tibor tuyg'ularini shakllantirishdir.

Ana shunday maqsadda Sobir Rahimov tumanidagi 28-tayanch maktabidagi 8-sinf o'quvchilari musobaqa o'tkazildi. Bellashuvda har bir guruh a'zolari o'zlarini tayyorlagan albom, referat, buklet devoriy gazetalar,

parvarish qilayotgan gullari, qushlari va hayvonlari bilan ishtirok etishdi.

Ana shunday tadbir Qoraqalpog'iston Respublikasi Taxiyo'tosh shahri «Bioekosan» markazida «Yosh ekolog»lari o'rtasida o'tkazilib, tanlov g'oliblarining referatlari Respublika «Bioekosan» yoshlarining o'quv uslubiy majmuasiga yuborildi.

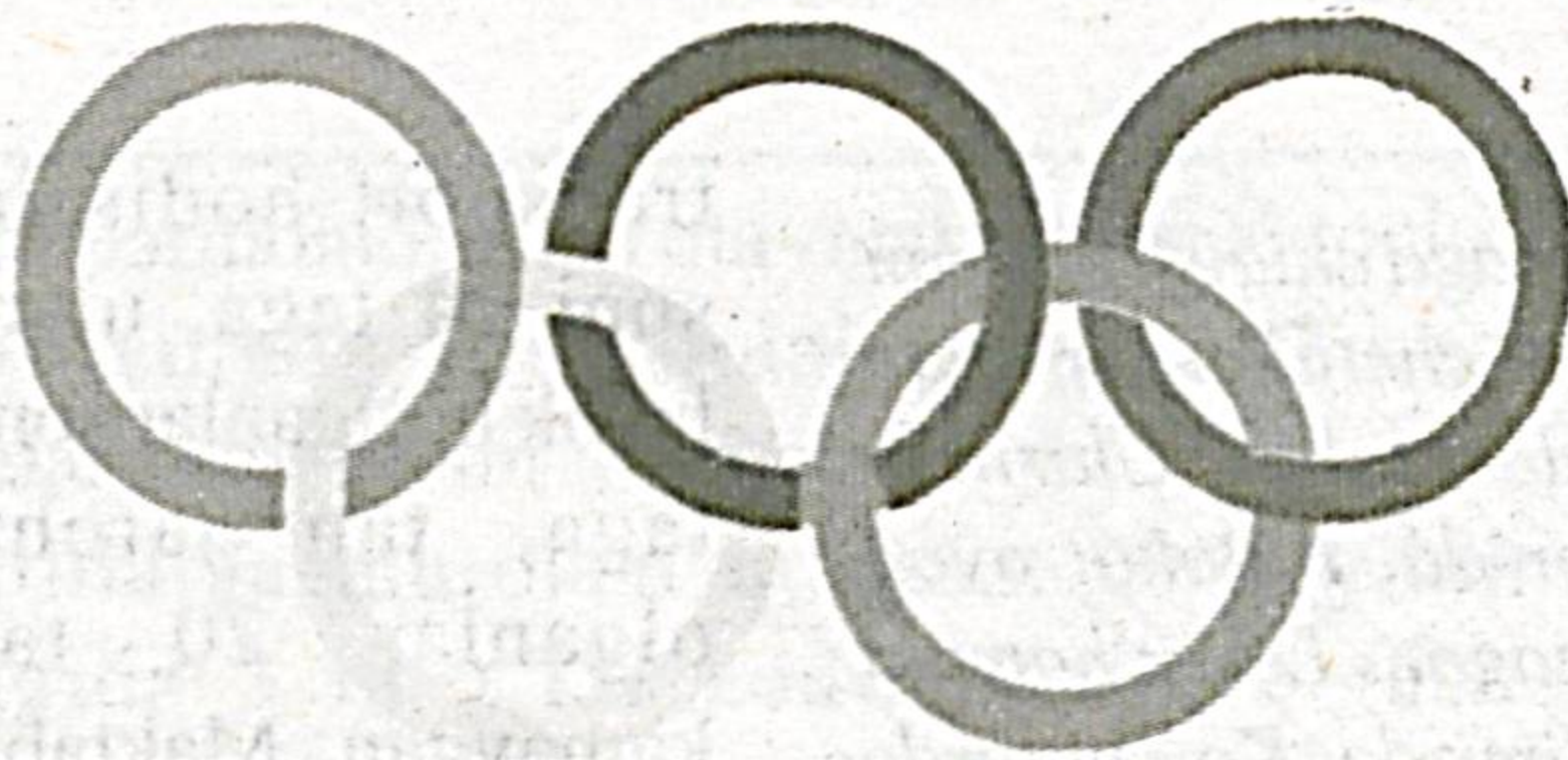
Bugungi kunda yurtimizning viloyat va shahar maktablari o'quvchilaridan:

- «Inson va uning salomatligi»
- «Yashayotgan hududdagi ekologik muammolar»
- «Hayot uchun suv»
- «Tuproq'im ona yerim»
- «Biologik xilma-xillikni saqlash»
- «Barqaror rivojlanish va ekologiya» mavzusidagi referatlar kelmoqda.

Bizning sirtqi ekologik olimpiadamizda ishtirok etishni xohlagan barcha o'quvchi yoshlardan ana shu mavzulardagi referatlarini 2004 yil aprel oyining oxirigacha quyidagi manzilga yuborishlarini so'raymiz.

700027 Toshkent shahar,
O'zbekiston ko'chasi, 98.
Tel: (998-71), (3712). 41-27-23,
45-73-56.

Xolida AHMEDOVA,
«Bioekosan» uslubchisi.

Aziz bolajonlar, mashhur bokschimiz Artur Grigoryanni hammangiz yaxshi taniysiz-a?

Uning katta ringdagi o'yinlarini oynaiy jahon orqali havas va hayajon bilan tomosha qilishingizga, uningdek «Ring qiroli» bo'lishni orzulashingizga hech shubha yo'q.

Bugungi kunda Germaniyaning «Yuniverzum» boks klubida faoliyat olib borayotgan bokschimiz so'nggi jangini braziliyalik Aselino Freytasga qarshi o'tkazib, chempionlik kamaridan mahrum bo'ldi.

Shunga qaramasdan hamyurtimiz tushkunlikka tushgani yo'q. Uning orzulari bir olam. Ana shu dunyo tanigan chempion akangiz bugun sahifamiz mehmoni. Biz u bilan beg'ubor bolalik damlari, oppoq orzulari haqida suhbatlashdik.

-Artur, bolaligingizni sog'inasizmi?

-Albatta, uni sog'inmay bo'larkanmi? Insonning eng beg'ubor, betashvish, quvnoq damlari - bolalik davri-ku axir! Bolaligim «Eski shahar»dagi mahallada o'tgan. Biz o'zbeklar mahallasida yashaganmiz. Shuning uchun ham o'zbek o'rtoqlarim juda ko'p bo'lgan. Bu tilni mukammal bilishimning boisi ham shunda. Oilada uch farzandmiz. Akam, singlim va men. Oilada yagona sportchi ham o'zim. Onam uy bekasi. Otam qurilish ishlari bo'yicha mutaxassis.

-Sportga bo'lgan qiziqishingiz qachon boshlangan?

-Biz mahallamiz bolalari bilan bo'sh vaqt topdik deguncha, futbol o'ynardik... Lekin o'zimning sevimli mashg'ulotim nog'ora chalish edi. Musiqani yaxshi ko'rardim. Katta bo'lsam, albatta san'atkor bo'laman, deb o'ylardim. Agar bir baxtli tasodif sabab bo'lmaganida men hozir mashhur bokschi bo'la olmasligim aniq edi.

-O'sha baxtli tasodifni bizga ham gapirib bering.

-Valera ismli bir do'stim har kuni darsdan so'ng

yelkasiga sumkasini ilib, qayoqqadir ketardi. Bir kuni u: «Yur, boks mashg'ulotiga boramiz», deb qoldi. Bekorchilikdan zerikib o'tirgandim, unga ergashdim. «Eski shahar»dagi «Spartak» stadionining boks zaliga kirib borganimizda men tengi bolalar mashg'ulot o'tishayotgan ekan. Ularni qiziqish bilan kuzatib turgandim, sen ham boksga qatnashish uchun keldingmi, deb so'radi bir kishi. Men shoshganimdan «ha» deb yuboribman. Keyin bilsam, o'sha kishi murabbiyimiz ekanlar. Va'damga vafo qilib, ertasi kuni Valeradan ham barvaqtroq boks zaliga kirib bordim. Xullas, ana shu birgina «ha» so'zim meni boks dunyosiga boshlab kirdi.

-Faylasuf Suqrotning:

«Bolaga yaxshi otadan ko'ra, yaxshi ustoz juda

BIRGINA «HA» SABAB...

kerak. Zero, uning kelajagiga to'g'ri yo'lni mana shu inson ochib beradi», degan bir gapi bor. Shu ma'noda sizning murabbiydan omadingiz chopganni?

-Boksdagi ilk ustozim Lev Gabdullayevich Ahmadjonov menga 11 yoshimdan boshlab murabbiylik qiladilar. O'ta mehribon, shuningdek, talabchan va kezi kelganda qattiqqo'l inson. Hayotimda qo'lga kiritgan barcha yutuqlarim, erishgan shuhratim uchun shu insondan behad minnatdorman.

Kelajak qanotlari

-Maktabda qanday o'qigansiz?

-Sobir Rahimov tumanidagi 15- maktab men uchun juda qadrlı. Garchi maktabning rus bo'limida tahsil olgan bo'lsam-da, o'zbek tili o'qituvchisi Munavvar opani juda qattiq hurmat qilaman. Maktabdagi o'qishlarimdan ustozlarim ranjimganlar. To'g'ri, ko'pincha musobaqalarni deb darslarim qolib ketardi. Ammo o'rtoqlarimdan o'sha kuni o'tilgan darsni bilib olardim-da, ertasiga albatta tayyorlanib borardim.

-Bolajonlarimiz kelajagini qanday tasavvur qilasisiz?

-Tirishqoq, qat'iyatli, mehnatsevar bolalarni qadrlayman. Chunki inson ana shunday xislatlar orqaligina ko'zlagan maqsadiga yetishi mumkin. Ularning kelajagini avvalo sportda ko'raman. Lekin yana bir narsani - bobolarimiz o'z ilmu salohiyati bilan dunyoni hayratda qoldirganliklarini ham unutmasliklari lozim. Bugunning bolalari bobolari shuhratini har sohada takrorlashga intilmoqliklari lozim.

-Artur, siz hozir Germaniyaning Gamburg shahrida yashayapsiz. Yurtimizni qo'msayisizmi?

-Bo'lmasam-chi. Ba'zan shunday bir sog'inch bo'ladiki, shunday damlarda mashhurlikdan ham voz kechib, Vatanimga uchib borgim keladi.

-Yurtga qaytganingizdan keyin nima bilan

shug'ullanmoqchisiz?

-Boks hayotimning ajralmas bir qismiga aylangan, undan chiqib ketolmayman. Nasib bo'lsa, sportga mehri baland bolalar uchun shahrimizda boks klubini ochmoqchiman.

-Ezgu niyatlaringiz ijobatiga biz ham tilakdoshmiz.

Suhbatdosh:

Ma'mura MADRAHIMOVA.

MUHAMMADQODIR ABDULLAYEV YANA CHEMPION BO'LDI

Qiz bola bo'lsam-da, sportning boks turiga juda qiziqaman. Televideniye orqali berib boriladigan «Ring qirollari» ko'rsatuvini ham muntazam ko'rib boraman. Dunyoga mashhur bokschilarni nomma-nom bemalol sanab bera olaman. O'zbekistonlik bokschilarimizni-ku aytmam ham bo'ladi...

Faxr

Muhammadqodir Abdullayevning havaskorlar bokside qit'a, jahon va Olimpiada chempioni bo'lganida bir quvongan bo'lsam, kuni kecha AQSHning Las-Vegas shahridan olingan xushxabarni eshitib, boshim osmonga yetdi. Chunki uning yutuqlari yurtimizning ham, bizning ham yutug'imiz-da...

Professional boksga o'tgan hamyurtimiz «Mandlay-Bay» majmuida ringga ko'tarilib, chempionlik kamari uchun 12 raundli jangga kirishdi. Biz esa zo'r hayajon bilan kuzatib bordik. Yettinchi raunddayoq tashabbusni qo'lga olgan Muhammadqodir Abdullayevni sakkizinchi raundda chempion deb e'lon qilishdi. Murosasiz o'tgan bu jangda yurtdoshimiz o'zining professional boksdagi o'n to'rtinchi g'alabasini qo'lga kiritib, yurtimiz bayrog'ini yana bir bor yuksakka ko'tardi. Endi Muhammadqodir akamiz qit'alar aro chempion hamdir.

Xurshida BOYMIRZAYEVA,
Toshkentdagi 248 - maktabning
10 - sinf o'quvchisi.

Maktabimizda tez-tez sport musobaqalari o'tkazib turish yaxshi bir an'anaga aylanib qoldi. Bunday bellashuvlardan maqsad faqat kuch sinashish emas, balki totuvlik va birdamlikka intilish hamdir. Darsdan so'ng men maktabimizda ochilgan karate to'garagiga qatnayman. To'g'ri, bundan yarim yil avval mening sevimli mashg'ulotim stol tennisi edi.

Eng yaxshi ko'rgan murabbiyimizning to'satdan olamdan o'tishi sabab bo'lib, sportga bo'lgan qiziqishim biroz so'ngandi. Ularning o'ta mehribonliklari, mohirliklari, to'garak

ishlarini muntazam olib borishlari tufaylimi, sportning bu turiga mehrimiz bo'lakcha edi, har kuni sport zaliga shoshardik.

Keyinchalik maktabimiz jismoniy tarbiya o'qituvchisining qiziqarli darslari meni yana sport olamiga qaytardi. Nafaqat menda, balki barcha sinfdoshlarim qalbida sportga mehr uyg'ota oldi. Hamma o'zi

MUSOBAQALAR BIZNI TOTUVLIKKA CHORLAYAPTI

yoqtirgan sport turi bilan astoydil shug'ullana boshladi. Men karate to'garagiga a'zo bo'ldim. Murabbiyim 3 DAN qora belbog' sohibi Jo'ra Mamatqobilovdan karate sirlarini o'rganmoqdaman. Bundan tashqari, maktabimizda taekvando, shaxmat-shashka, voleybol, basketbol, kurash, ushu va futbol to'garaklari ham bor. Ularda yaratilgan sharoitlar kelajakda mohir sportchi bo'lishimizga zamin yaratishiga aminmiz.

MEHR

Quyoshga o'xshaydi aslida mehr,
Uning nurlaridan diling yayraydi.
Mehr bor, bu dunyo juda chiroyli,
Uning bog'larida qushlar sayraydi.
Har bitta yurakda bir daraxt bo'lar,
Uning yaprog'iga g'ubor qo'nmasin.
Hamisha nurlarga to'lsin bu olam,
Mehr degan quyosh aslo so'nmasin.

Guljamol QANOTOVA,
Navoiy viloyati, Xatirchi tumani.

Samandar BOBORAJAPOV,
Yakkasaroy tumanidagi
iqtisodiyot yo'nalishidagi
maktab- litseyining 4-"B" sinf o'quvchisi.

Aziz o'quvchilar! Barchangizga ko'chaga chiqish oldidan albatta ota-onangizning «ehtiyot bol, yo'l chetidan yur, katta yo'ldan shoshib o'tma», deya uqtirishlari tabiiy. Ularning kuyunib gapirishlariga ham asos bor-da. Falokat oyoq ostida, degan gaplar ham bejiz aytilmagan. Lekin hamma narsaning oldini olish bizning o'z qo'limizda. Ko'chalarda sodir bo'layotgan baxtsiz voqealar - yo'l transport hodisalariga kim sababchi? Ota-onalarni, o'qituvchilarni yo haydovchilarni? Bizningcha, bunga sabab yo'l harakati qoidalariga rioya qilmaslik bo'lsa kerak.

Ana shunday ko'ngilsiz hodisalarni oz bo'lsa-da oldini olish uchun, sevimli gazetangiz «Tong yulduzi» sahifalari orqali yo'l transport hodisalariga haqida ma'lumotlar berib boriladi. Bularni o'qib, o'zingizga tegishli xulosa chiqarib olasiz, degan umiddamiz.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Yevropa iqtisodiy komissiyasi kotibiyatining qaroriga asosan, 2004 yil 5 apreldan 11 aprelga qadar yo'l harakati xavfsizligi haftaligi o'tkazildi. Jahonda shunday nufuzli tashkilotning bunday tadbiri o'tkazishdan maqsadi nima? Oddiy bir misol: har yili Toshkent shahrida 2500 ga yaqin yo'l transport hodisasi sodir bo'lib, buning oqibatida 200 dan ortiq inson hayotdan ko'z yumib, 3000 ga yaqin inson turli tan jarohati olmoqda.

Ayniqsa, bu holni avtomobil transportida ham kuzatish mumkin. Bugungi kunda uch rim katalogiga asosan, 7777 turdagi yengil avtomashinalarning turlari mavjud. Ushbu avtomashinalar bizning uzog'imizni yaqin qilibgina qolmasdan, o'z navbatida, hayotimizga xavf tug'diruvchi vosita bo'lib ham hisoblanadi. Xavfsizlikni ta'minlash avtomobil yaratuvchi olimlar o'rtasida muammo bo'lib qolmoqda. Xavfsizlikni ta'minlash vositalariga tormoz tizimi, rul boshqarish organi, xavfsizlik kamari

transport hodisalarini soni 24 taga, ularda halok bo'lganlar soni 5 taga, tan jarohati olganlar 20 taga kamaygan. Maktab va bolalar bog'chalari xodimlari, o'qituvchilar, o'quvchi va ota-onalar ishtirokida uchrashuvlar o'tkazildi. YHXB Targ'ibot va tashviqot bo'linmasi tomonidan YTH kelib chiqish sabablarini o'rganish va har bir maktabda muhokama qilish uchun har bir YTH bo'yicha tuman XTBlariga taqdimnomalar kiritildi.

Bunday noxush hodisalarning 2003-2004 o'quv yili

**Yonganda yashil chiroq,
Yo'ldan o'tib ol tezroq!**

Yol qoidasi-umr foydasi

PORLAYVER YA-

Yo'l transporti hodisalarini ichida 500 tasi kelajagimiz bo'lgan bolalar ishtirokida sodir bo'lib, bu hodisalarda 20 dan ortiq bola hayotdan ko'z yumgan va 500 ga yaqini turli xil tan jarohati olib, butun umrga mayib va majruh bo'lib qolmoqda.

Bu degani, 2500 ta yoki undanda ko'proq oilaning ko'z yoshlariga sabab bo'layotganini bildiradi. Agar bir kunda sodir bo'layotgan YTH sonini butun dunyo miqyosida hisoblab ko'rsak-chi?

Haqiqatan, bugun dunyoda texnika taraqqiyoti jadal tarzda rivojlanmoqda.

hamda pufak chiqaruvchi yostiqcha moslamalari ishlab chiqarilmoqda. Bu hali yetarli darajada emasligi o'z-o'zidan ma'lum. Shu holda avtomobil - "A", yo'l - "B", haydovchi - "V", piyoda - "G", hamda unga yordamchi faktor ob-havoni - "D" hisoblab sistema deb qaralsa, shu sistemadagi avtomobilni va yo'lni barcha talabga javob beradigan qilib inson ixtiyoriga topshirildi deylik. Shunda ham YTH sodir bo'lishi mumkin. Negaki, haydovchi bilan piyoda o'rtasidagi munosabatni tartibga solib bo'lmazligi hammaga ayon. Chunki insonning ichki psixofizologik holatini tushuntirib berishga hech qanday izoh yo'q. Ushbu sistemani bittasi ishdan chiqishi natijasida albatta YTH sodir ehtimoldan holi emas. Shunday ekan, har birimiz YTHga amal qilsak, ko'cha va yo'llardagi noxush holatlarni oldini olgan bo'lamiz.

Toshkent shahar IBB YHH Boshqarmasi tomonidan 1 chorak davomida shahrimizda yo'l transport hodisalarini oldini olishda (ayniqsa bolalar ishtirokidagi) bo'yicha bir qator ishlar amalga oshirilib, bolalar ishtirokidagi yo'l transport hodisalarini 80 tani tashkil etadi, bulardan 3 ta bola o'lgan. 81 ta bola tan jarohati olgan. Bu ko'rsatgich o'tgan yilga nisbatan yo'l

davomida barcha maktablarning YXK bo'yicha olib boriladigan tadbirlari qayta ishlab chiqib bunda asosiy e'tibor yashil chiroq o'yinlari sinflar o'rtasida o'tkazilib, o'qituvchilar e'tiborini yo'l harakati qoidalarini o'z vaqtida hamda darsdan tashqari vaqtlarda o'qitishni tashkil qilishni, sinf xonalarini yo'l harakati qoidalarini ko'rgazmali qurollari bilan jihozlash, maktab yonidagi ko'chalarda o'qituvchi va katta sinf o'quvchilar yordamida navbatchilik tashkil qilinib, bu nda asosiy e'tibor 1-sinf o'quvchilarini maktab yonidagi chorralarga ekskursiya tashkil etish tashkil qilish yo'lga qo'yilsa ayni muddao bo'lardi. O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligining 2001-2005 yillar uchun bolalar ishtirokidagi YTHlarini oldini olish uchun qabul qilingan dasturga asosan bolalar avtomaydonchalari tartibga solinsa, yo'qlari tashkil etilsa, maqsadga muvofiq bo'lar edi.

OGOHLIKKA DA'VAT

Hozirgi kunda Toshkent shahridagi 28-31 mart kuni sodir etilgan noxush holatlarning oldini olish maqsadida tezkor vaziyatni barqarorlashtirish, jamoat tartibini va xavfsizligini ta'minlash va davlat tuzumiga qarshi yo'naltirilgan xatti-harakatlarning oldini olishga qaratilgan bir qator tadbirlar o'tkazilmoqda.

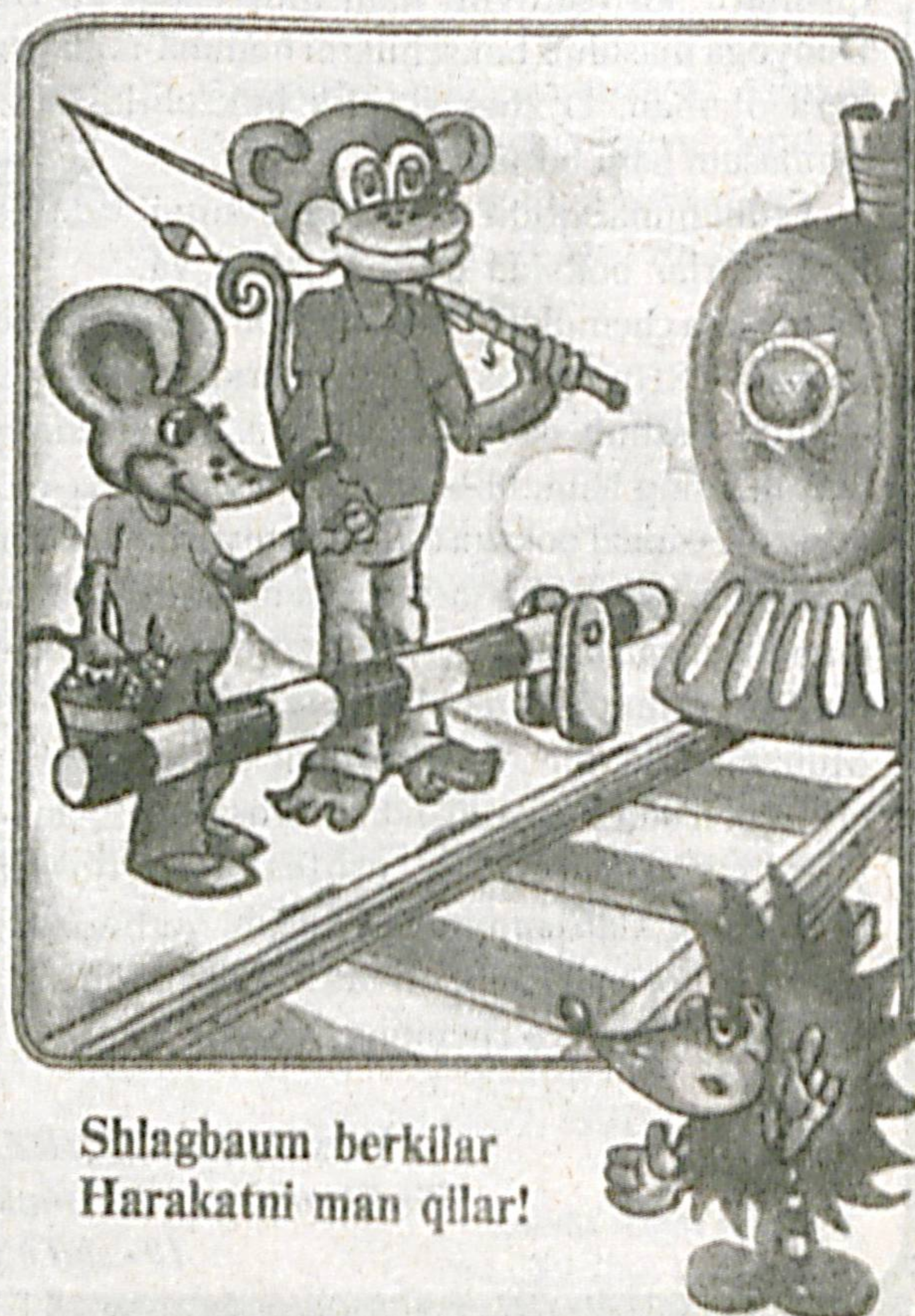
Ushbu tadbirga asosan, shahar maktablarida har xil noxush voqealarni

kamaytirish maqsadida respublika Rahbariyatining ko'rsatmasiga asosan maktab hududiga va tevarak atrofiga 100 metr oraliqda avtomototransport vositalarini qo'ydirmaslik choralarini ko'rilishi, maktabga kirib chiqayotgan fuqarolarni faoliyatini doimo nazoratda ushlab, o'rganib, ular tomonidan olib o'tilayotgan turli ko'rinishda bo'lgan yuklarga, avtotransport vositalarini qarovsiz holda qoldirib ketmaslikka e'tiborni nihoyatda kuchaytirish lozim.

**Qo'ziboy YANGIBOYEV,
Toshkent shahar IBB YHXB
TTB boshlig'i militsiya
podpolkovnigi.**

**Qizil chiroq yongani,
Yo'ling yopiq degani.**

**Shlagbaum berkilar
Harakatni man qillar!**

XAVOTIRGA O'RIN QOLMASIN

Kattalarning e'tiborsizligi tufayli ko'pincha bolalar aziyat chekib qolishadi. Hali voyaga yetmagan farzandlarimizning tarbiyasiga, ayniqsa, ko'chadagi yurish-turishiga befarq munosabatda bo'lishimiz

ularning har xil tartibbuzarlik qilishlariga olib keladi.

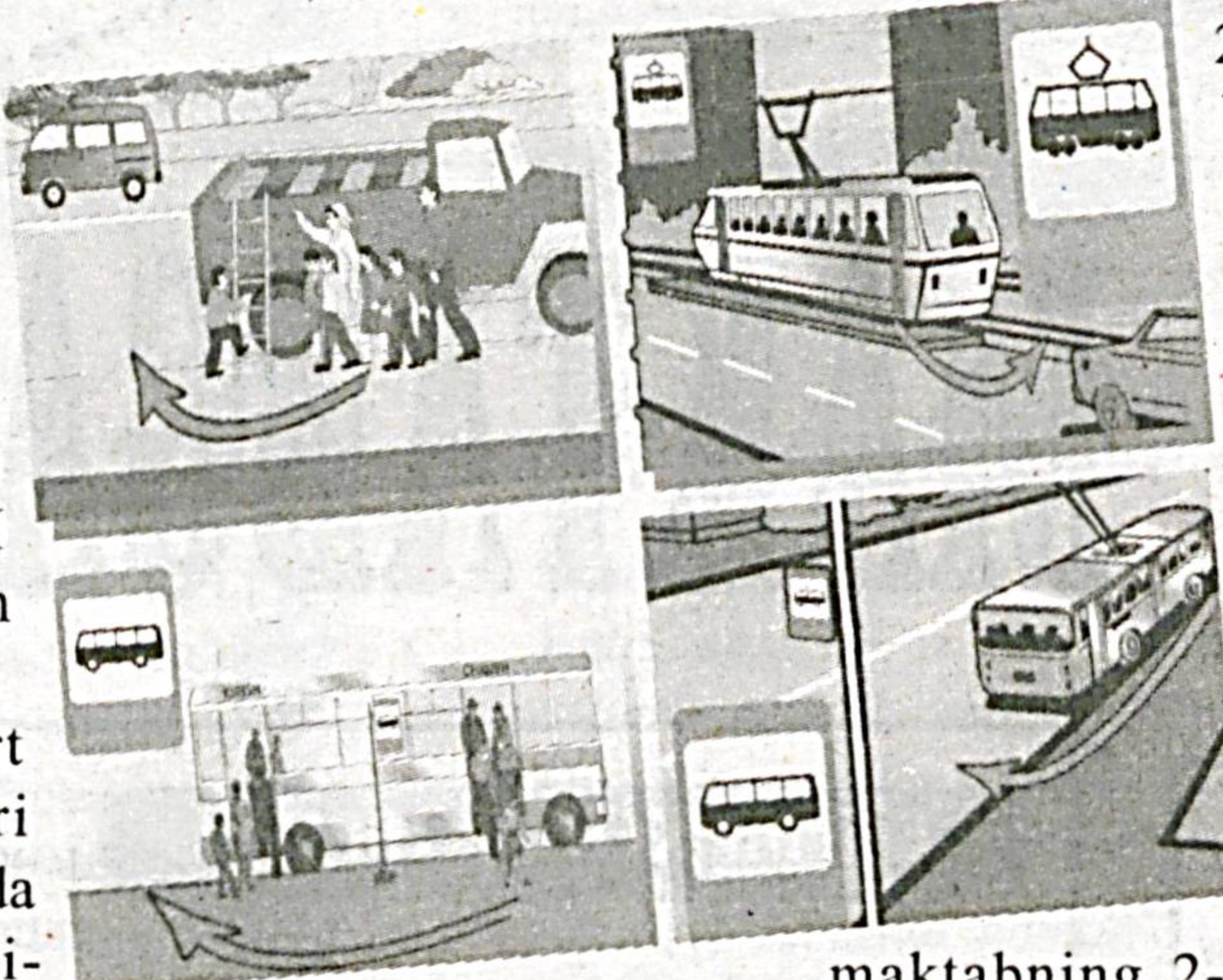
Ayni kunlarda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlanishi keng amalga oshirilayotgan tadbirlar ham shu muammolarga yechimdir. Shu xususda Toshkent shahar IIBB YHH xodimlari tomonidan joylardan olingan ma'lumotlarni ko'ramiz.

Ming afsuski, yo'l transport hodisalari maktab o'quvchilari tomonidan ham sodir etilmoqda. Bunda yana ota-onalar-u o'qituvchi-murabbiylarni ayblaymiz. Bolaga o'z vaqtida berilmagan tushuntirish yoki dakki baxtsiz hodisalarga sabab bo'ladi.

O'zbiarmonlik bilan ota-onalarining avtoulovlarini haydab yurgan yosh bolalarning yo'l transport hodisalar sodir etishi juda achinarli.

Dalillarga murojaat qilamiz. 2004 yilning 1-choragida 3 ta YTH sodir etilib, 5 tasi turli ko'rinishdagi tan jarohati olib, kasalxonalariga yotqizilgan.

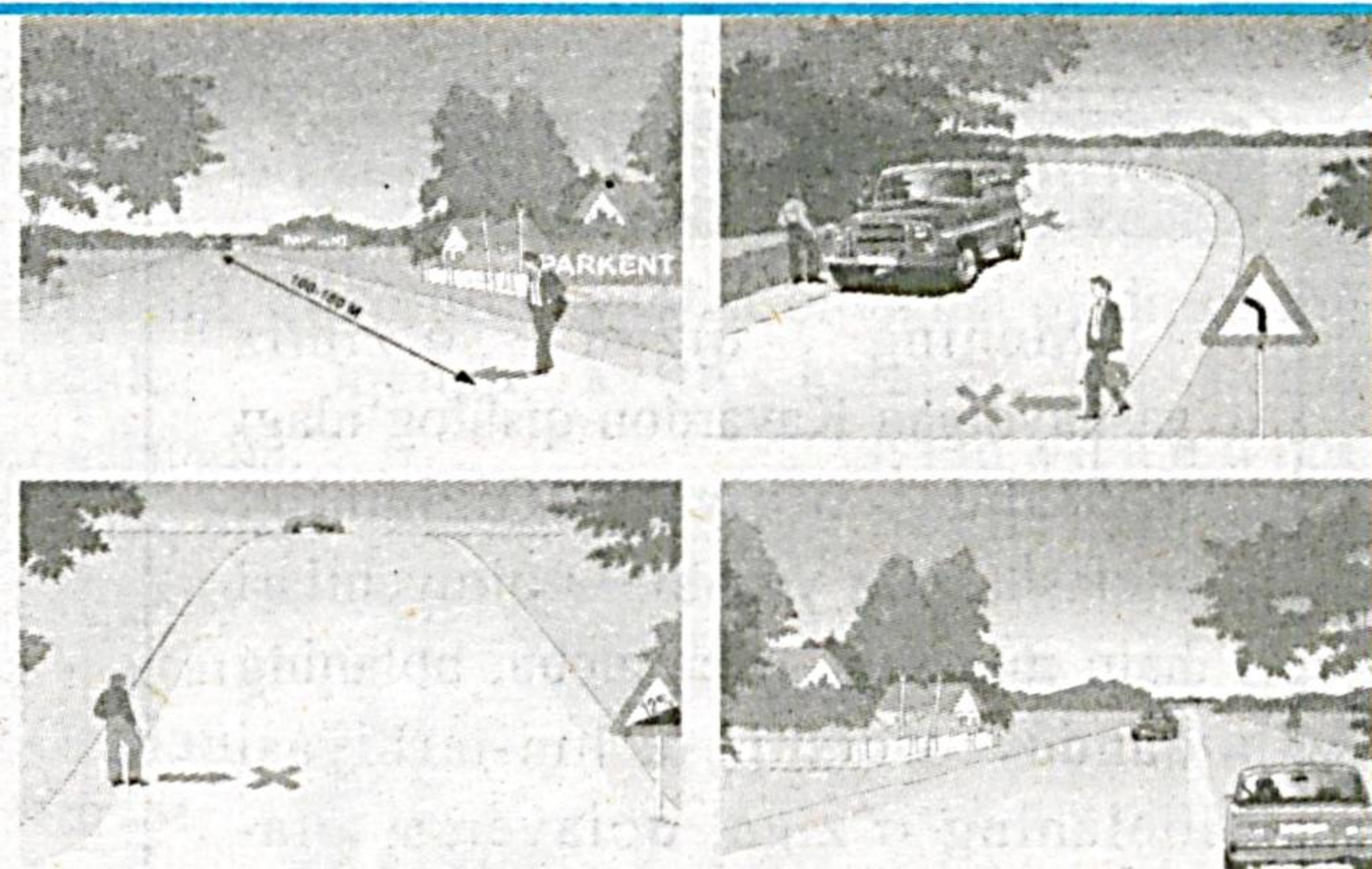
2004 yil 14 yanvar kuni Shayxontohur tumanida soat 7.50 da Ibn Sino-1 mavzesi, 197-bolalar bog'chasi qarshisida haydovchi - 1990 yil tug'ilgan, 262-maktab 7-sinf o'quvchisi Jasur Temirov, otasiga tegishli VAZ-21061

rusumli d/r 10/ R 2263 avtoullovini boshqarib ketayotib, piyodani urib yuborgan. Natijada piyoda - 1995 yil tug'ilgan, shu tuman, shu mavzening 1-1-41 da yashovchi, 262 -

maktabning 2-sinf o'quvchisi

Dilnoza Tojiyeva kasalxonaga yotqizilgan. Eng e'tiborli jihati tartibbuzarning onasi Feruza Temirova o'qituvchi bo'lib ishlaydi. U 2003 yilning oktabr oyida

o'g'li o'qiydigan maktab direktori

Yol qoidasi-umr foydasi

L. To'xtaboyevadan ogohlantirish olgan edi. Ammo tanbeh samara bermaganligini ko'rdik.

Yuqoridagi dalillar shuni ko'rsatadiki, voyaga yetmaganlar ishtirokidagi hamma ko'ngilsizliklar ota-ona yoki murabbiylarning farzandi tarbiyasiga yuzaki qarashlari tufayli kelib chiqadi.

Qadrli ota-onalar va farzandlar, aziz murabbiylar va o'quvchilar! Sizlarning barchangizga tinchlik va sog'lik tilab shuni aytamanki, har kimning osoyishtaligi, ko'ngilsiz voqealardan uzoq yurishi o'z qo'lida. Ota-onalar bolasidan ogoh bo'lsa, farzandlar yo'l harakati qoidalariga rioya qilsa, o'ylaymanki, xavotirga o'rin qolmaydi.

Bobur MO'MINOV, Toshkent shahar IIBB YHHB TTB inspektori, militsiya katta leytenanti.

SHIL CHIROQ

Bunday joyda biling xo'p
Mumkin emas o'ynash to'p!

Ko'cha yoki yo'lning ajratib belgilangan chizig'i hamda yo'l belgilari mavjud bo'lgan joylardagina o'ting. Juda serqatnov joylarda yerosti tunellari mavjud bo'lib, ular belgilar bilan ko'rsatib qo'yilgan.

Harakatdagi avtomobillarda haydovchi va yo'lovchilar xavfsizlik kamarini taqib olishlari kerak. Yengil avtomobilning old o'rindig'ida 12 yoshdan kichik bo'lgan bolalarni olib yurish taqiqlanadi.

KO'RSATKICH-AXBOROT BELGILARI

Yengil avtomobillar harakati

Velosiped yo'lagi

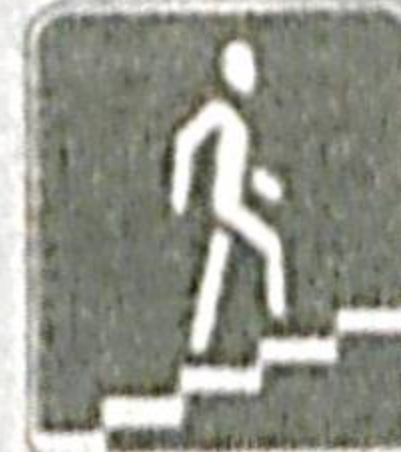
Piyodalar yo'lagi

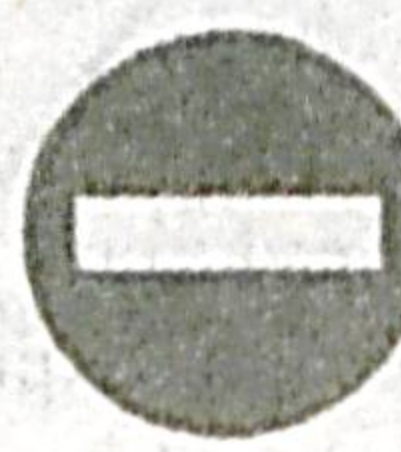
Piyodalar o'tish joyi

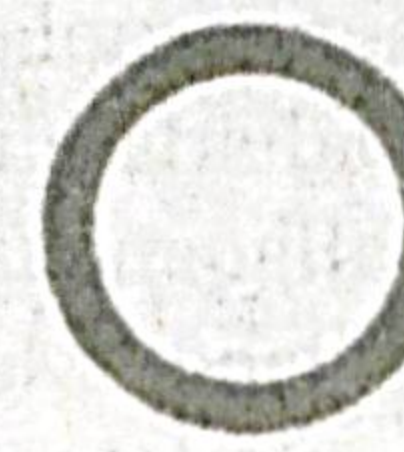
Yer osti o'tish joyi

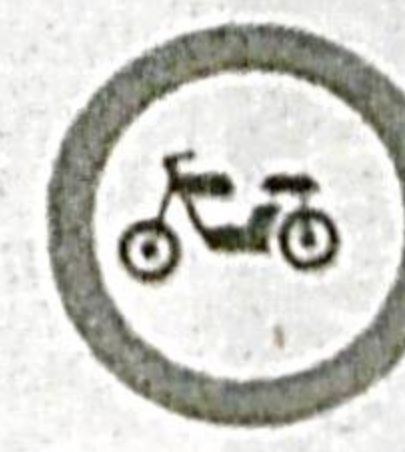
TAQIQLOVCHI BELGILAR

Kirish taqiqlanadi

Harakat taqiqlanadi

Mototsikllar harakati taqiqlanadi

Velosipedda yurish taqiqlanadi

Yo'l yopiq

Yo'lning harakat qismlarida hamda yo'laklarda, ko'priklarda turli o'yinlar o'ynash taqiqlanadi. Bunday hollarda tajribali haydovchi ham mashinani darhol to'xtata olmaydi.

Ayrim ko'chalarni temir yo'llar kesib o'tgan bo'lib, ularning nazorat qilinadigan va nazorat qilinmaydigan o'tish joylari bor. Nazorat qilinadigan temir yo'llarda shlagbaum ko'tarilgach yoki svetoforning qizil chirog'i o'chgach kesib o'tish mumkin. Nazorat qilinmaydigan yo'lni kesib o'tishda o'ng va chap tomonlarda harakatdagi poyezdning yo'qligiga ishonch hosil qilgach kesib o'tish mumkin.

Aziz o'quvchilar! Yo'l harakati qoidalarini o'rganing, unga har doim va hamma yerda rioya qiling. O'rtoqlaringizni ham shunga amal qilishga chaqing.

SERVIS BELGILARI

Ovqatlanish punkti

Birinchi tibbiy yordami

Kemping

Dam olish joyi

Svetoforning qizil chirog'i yonganda piyodalar yo'lni kesib o'tishlari taqiqlanadi. Bu signal avtotransport harakatiga taalluqlidir.

Velosipedchi uchun taqiqlanadi: harakatdagi mashinalarga osilib ketish, velosipedni bir qo'l bilan yoki butunlay ushlamasdan boshqarish.

Qo'sh sahifani Abduhamid ABDUG'AFFOROV tayyorladi.

Dilnoza USMONOVA:

-Mening qizim o'zimiz yashaydigan Kavardon qishlog'idagi maktabda o'qiydi. Qizimning o'zlashtirishi yaxshi. O'qituvchilari ham mamnun. Menimcha, bolaning qanday o'qishi, ta'lim-tarbiyasi bolaning o'ziga, qolaversa, ota-onasiga bog'liq. Qaysi maktabda o'qishining esa sira ahamiyati yo'q.

Poytaxtimizda maktablar, litsey va kollejlarda juda ko'p. Ma'lum fanga ixtisoslashtirilgan yoki lingvistik maktablar ham talaygina. Bir so'z bilan aytganda, ota-onalarimiz farzandlari uchun tanlash imkoniyatiga egalar. Ammo qishloq joylarida-chi? Ularda ham shunday imkoniyat bormi? Biz ana shu savollar bilan Toshkent viloyatida istiqomat qiladigan ayrim o'quvchilar va ularning ota-onalari bilan suhbatlashdik:

Munozara**BOLANGIZ QAYSI MAKTABGA BORADI?****Dildora OLIMOVA:**

-Mening qizim ham rusiyzabon maktabda o'qirdi.

Ma'lum sabablarga ko'ra keyinchalik uni boshqa maktabga o'tkazib yubordim. Oradan hech fursat o'tmay qizimning o'zlashtirishi pasayib ketdi, o'qishga avvalgiday ishtiyoqi yo'q.

Fikri - xayoli estrada qo'shiqchilarining suratlari, kassetalar, yangi kinolar bilan band bo'lib qoldi. Daftarlarning ustiga qarab bo'lmaydi, allaqanday «nakleykalar» yopishtirib tashlabdi. Maktab formasi haqida gapirma ham bo'ladi. Yaqinda, shim olib berasiz, deb turib oldi. Maktabda shunday kiyinish urf bo'lganmish... Qizimning tarbiyasidan xavotirga tushib, uni yana shu maktabga qaytarib oldim. Mana, yana «qolip»ga tushib qoldi...

Matluba ERGASHEVA:

-Toshkent viloyatining Parkent tumanida yashayman. O'zim rusiyzabon bolalar tahsil oladigan 35- maktabda o'qituvchi bo'lib ishlayman. Uyimizdan ancha olisda bo'lishiga qaramay bolalarimning ham shu maktabda o'qishlarini istayman. Chunki bu maktabda talab kuchli, talabchan o'qituvchilar ko'p.

Karim XOLJIGITOV:

maktab yo'qligi bois bolalarimiz ancha olisidagi 34 - maktabga qatnashadi. Ammo ba'zida avtobus yoki marshrut taksilari haydovchilari ularni avtobuslarga chiqarishmaydi. Ularning kundalik yo'l kiralari uchun anchagina mablag' sarflaymiz. Nachora, bolalarimiz kelajagi uchun o'qitayapmiz-da. Qaniydi, poytaxtdagi kabi bizda ham turli yo'nalishga ixtisoslashtirilgan maktablar bo'lsa...

-Biz yashaydigan joyda biror tilga ixtisoslashtirilgan

Bolalarga dars o'tish o'rni ayrim o'qituvchilarning o'zi bilan ishlaydigan qiziga qaynonasiga qanday muomala qilishi kerakligi haqida nasihat qilishayotganiga guvoh bo'lganman. Shuning uchun ham bu maktabda bolamni o'qitgim kelmadi.

Ozoda TURSUNBOYEVA
suhbatlashdi.

Dilnoza AZAMATOVA:

O'g'lim endi ikkinchi sinfga boradi. Sal uzoqroq bo'lsa-da, o'zimning ish joyimga yaqin bo'lgan 3 - maktabga berdim. Chunki u yerdagi o'qituvchilar birmuncha tajribali.

Uyimizning yonginasida ham maktab bor. Ammo u yerda endigina kollejni bitirib kelgan tajribasi kam o'qituvchilar ko'proq. Qolaversa, bu maskanda qarindosh-urug'chilik ham avj olgan.

Ota-onasi, o'g'li, hattoki kelini ham bir maktabda ishlashadi. Bu holatning ta'lim- tarbiyaga umuman daxli yo'qdir balki. Ammo bir necha bor dars paytida qaynona-kelin mojarosining ustidan chiqib qolganman.

Bahorning iliq kunlari edi. Bir yaqin do'stimning uyiga mehmonga bordim. Do'stim tashqariga supaga joy hozirladi. Do'stimning ikki kichkina o'g'ilchalari bo'lib, ular ham ana shu yaqin atrofda o'ynab yurishar edi. Do'stim bilan gurunglashib

ORIVAT

o'tirib, beixtiyor bolalarning xatti-harakatlarini kuzata boshladim. Ular nogahon loysuvoq tom ustida ochilib turgan bir tup lolaqizg'aldoqni ko'rib qolishdi va uni uzib olish uchun urina boshlashdi. Avvaliga hovlini aylanib, narvon izlashdi. Narvoni topisha olmagach, betoqat bo'lgan akasi yerga tiz cho'kdi-da, ukasiga yelkamga chiq, deb ishora qildi. Ammo ukasi negadir akasining yelkasiga chiqmadi. Ular tortishib qolishdi. Aka, chiq deganda chiqaversangchi, deb ukasini yuziga bir shapaloq tushirdi. Uka esa seni

yelkanga oyoq qo'ygim kelmadi, dedi yig'i aralash.

Xullas, uka akaning yelkasiga nima sababdan oyoq qo'ymaganini bilmadim-ku, bu voqea menga qattiq ta'sir qildi va beixtiyor o'yga toldim. Oramizda

shunday insonlar borki, ular o'z manfaatlarini yo'lida akasini yelkasi naryoqda tursin, hattoki o'zlarining vijdoni, or-nomusi yuzlariga oyoq qo'yib ish bitiradilar. Koshki ular intilgan ana shu matoxlari mana shu bolalar intilgan beg'ubor qizg'aldoqcha qadrli bo'lganda edi. Bu holatni ko'rib, bolalarning qalbi shunchalar go'zal ekanligiga va ular o'zlari bilmagan holda bo'lsa ham ezgulik degan pok tuyg'uga hamisha sodiq bo'lishlariga bir bor iqror bo'ldim.

Muhammad SIDDIQ.

QUVONCHIMNING BOISI

Kitob haqida hech kim hech qachon yomon fikr bildirmagan. Chindan ham kitob inson ruhiyatiga to'siqsiz kira oluvchi va ta'sir etuvchi xulosa va mulohazalar majmuidir...

Maqolamni balandparvoz gaplar bilan boshlagandek bo'ldim. Ammo bu azbaroyi xursandligimdan.

Kitob do'konlari-yu rastalarini kuzatib yurib, ochig'i, havasim keladi. Qanchadan- qancha durdona asarlar bor-a?! Qani imkoni bo'lsa, barini sotib olib, kitob javoningga terib qo'ysang. Lekin haqiqiy shodligim boshqa narsadan. Men aytayotgan bebaho kitoblar biz yosh avlod talabidan kelib chiqib, lotin alifbosida nashr etilyapti. Abdulla Qodiriyning «O'tkan kunlar»idan tortib, Xudoyberdi To'xtaboyevning «Sariq devni minib»igacha yangi alifbo asosida chop etildi. Bundan tashqari, eng zo'r

shoiralarimizning saylanmalari ham biz kutgan yozuvda nashrdan chiqyapti. Shu bilan birga kitoblar sifatiga tan bermay ilojing yo'q. Buning uchun bizning ma'naviy kamolotimizni o'ylayotgan nashriyotlardagi aka-opalarimizga tashakkurlar aytamiz. Yana istardikki, o'zbek adabiyoti namunalari barobarida jahon adabiyotining durdona asarlari, jumladan, qiziq sarguzashtlarga boy «Donkixot»,

Sizning kitob javoningizga

«Robinzon Kruzo»,

«Kichkina shahzoda», «Mahabhorat» singari kitoblarni ham biz yosh avlodga lotin grafikasida yetkazib berishsa, boshimiz osmonga yetardi.

Botirjon ODILOV, TDIU
qoshidagi akademik litseyning 9-
«D» sinf o'quvchisi.

QALB KO'ZI BILAN BOQING...

Yurtimizda fasllar kelinchagi Bahoroy kezib yuribdi. Moviy osmonda suzib yurgan parcha-parcha oppoq bulutlar, iliq quyosh taftidan qonib bo'y cho'zgan yam-yashil maysalar, chamandek gullarga burkangan dov-daraxtlar kishiga zavq bag'ishlaydi. Ariqdagi zilol suvning shildirashiga, qushlarning jarangdor qo'shig'iga quloq tutib maysazorda uzog' yotdim. Shu damda hayotim bir ajib kuyga aylangandek tuyuldi, go'yo...

Siz ham atrofga boqing. Unga oddiy ko'z bilan emas, qalbingiz ko'zi bilan boqing. Uning shivir-shiviriga quloq tuting. Shunda siz uning naqadar go'zalligi, betakrorligi, mo'jizakorligi, himoyasizligini his qilassiz. Shunda u sizga «Aziz odamlar, men sizning mehringizga, himoyangizga muhtojman. Meni qancha ko'p ardoqlasangiz, asrab-avaylasangiz, men ham sizga shuncha ko'p xizmat qilaman» deyayotganini anglab yetasiz.

Shoyad, sizning ham qalbingizda unga nisbatan mehr uyg'onsa-yu, bir umr so'nmasa.

Fariza ZOKIROVA,
Navoiy viloyati, Navoiy shahridagi
A.Navoiy nomli 2 - o'rta maktabning
9 - «A» sinf o'quvchisi.

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi
5 - ixtisoslashtirilgan maktabning 7 - «A»
sinf o'quvchisi Madina SAIDMURODOVA
«CHOTQOLDA BAHOR» nomli rasmini
yuboribdi.

JO'JALARIM

Ona tovug'im ochdi,
Yettita sariq jo'ja.
Bittasin olib qochdi,
Yirtqich sor qilib o'lja.

Endi har kun, har damda,
Jo'jamni yashiraman.
Sor yana kelib qolsa,
Tosh bilan tushiraman.

Jahongir NAMOZOV,
Farg'ona viloyati,
Bog'dod tumanidagi Bolalar va
o'smirlar uyi qoshidagi «Yosh
qalamkashlar» to'garagi a'zosi.

NIMANI XOR QILSANG...

Yodimda bor, bolaligimizda onajonim yopib bergan issiqqina nonlarni tezroq sovitish uchun ariq suvlarida oqizib yerdik. O'sha nonlarning ta'mi hali-hanuz og'zimizdan ketmaydi.

Hozir-chi?

Ariqlarimizdan oqayotgan suvlarga non oqizib yeyish u yoqda tursin, qo'limizni chayishga ham ko'nglimiz tortmaydi. Chunki ularning ichi turli chiqindilar bilan to'lib-toshib yotibdi. Maktabimiz yaqinida bir jar bor. Uning atrofidagi xonadon egalari jarni axlatxonaga aylantirib yuborishgan.

Turli chiqindilar, ichimliklardan bo'shagan yelim idishlar, latta-puttalar bilan to'lib yotgan jarni ko'rsam, ko'nglim buzilib ketadi. Ota-bobolarimiz bizga, suvga tufdash eng og'ir gunoh, deya uqtirishgan. Aytaylik, jarga axlat to'kayotgan bolakaylar bu qilayotgan ishlari katta

gunoh ekanligini bilishmas. Lekin ularning ota-onalari, buva-yu buvilari qayoqqa qarashyapti? Axir hadisda ham, «Har bir narsa o'leovli. Nimaniki xor qilsang, o'shangga

«Suv - hayot manbai» respublika ko'rik-tanlovining maqsadi ham Markaziy Osiyo hududida ekologiyaga bog'liq bir qancha muammolarni hal qilishdan iborat. Shuningdek, ichimlik suvining isrof qilinishi masalasidir.

Suvni tejashni bolalarga bog'cha yoshidanoq o'rgatib borishimiz lozim. Maktablarda ham kichkintoylarni jo'mraklarni bura b

yurishga, ichimlik suvini isrof qilmaslikka odatlantirishimiz kerak.

Aziz o'quvchilarim, kelinglar, atrof-muhitimizning sofliqi, suvimizning musaffoligini avaylab-asraylik. Chunki uni kelajak avlodlarga ham shundayligicha yetkazish har birimizning burchimiz.

Muqaddam YUSUPOVA,
Poytaxtdagi 249 - maktabning biologiya fani o'qituvchisi.

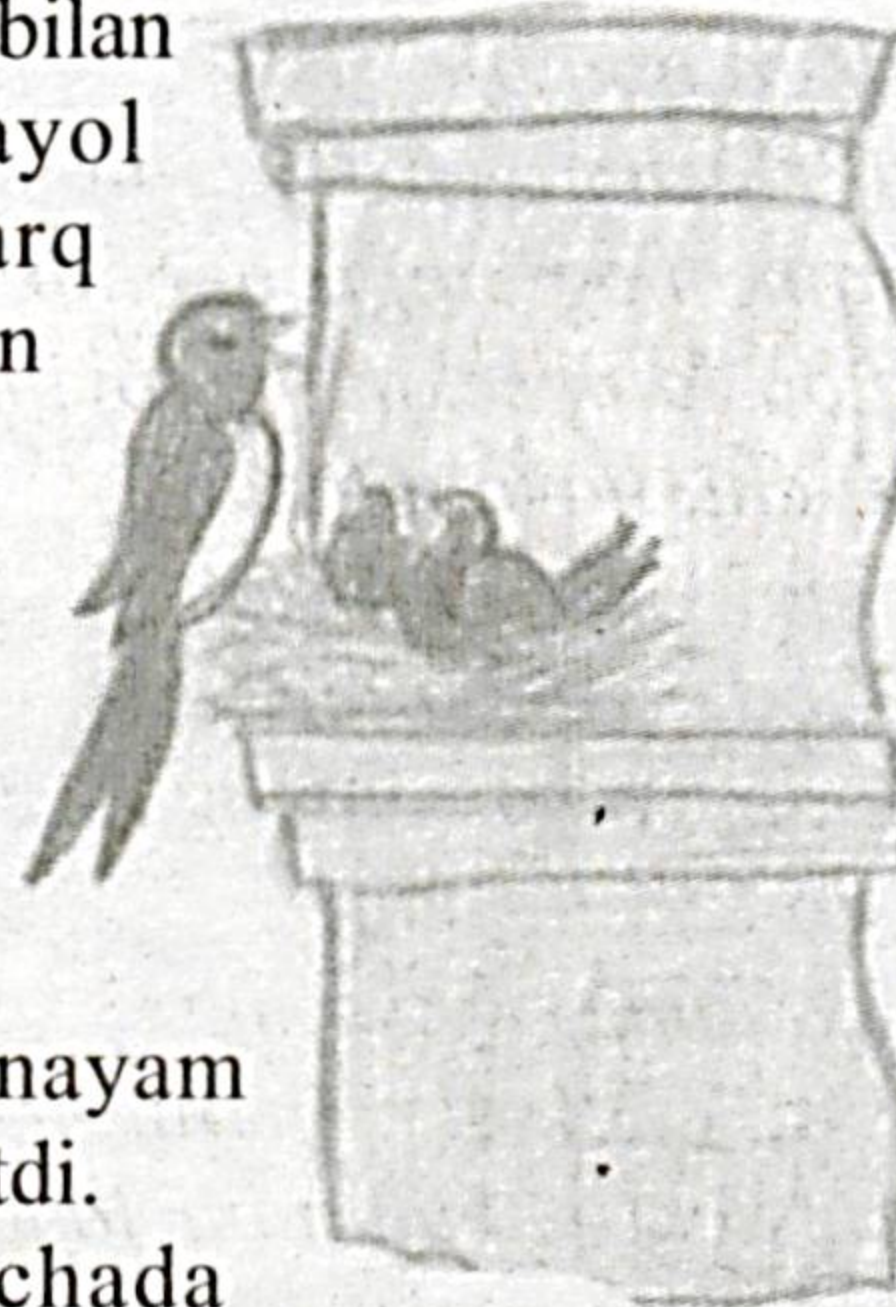
«NAQADARGO'ZALSAN, ONA TABIAT!»
Farg'ona viloyati, Beshariq tumanidagi 33 -
maktab o'quvchisi Nafisa QODIROVA chizgan
rasmini shunday nomlabdi.

Akromjonlarning ayvoni peshtoqiga bir just qaldirg'och in qurdi. Buni ko'rib kekxa buvisi juda ham quvondi. "Qaldirg'ochlar menga bolaligimni eslatadi...", deya ularga zavq bilan tikilib, xayol og'ushiga g'arq bo'lardi. Oradan hech fursat o'tmay, inchadan jajjigina sapsariq tumshuqchalar ko'rina boshlaganida yanayam xursand bo'lib ketdi.

Bir kuni ko'chada o'rtoqlari bilan o'ynab

polaponlari bezovta chirqirashayotganini sezib qoldi. E'tibor bersa, ularning yoniga bittagina qaldirg'och kelib ketardi. U ham

nimadandir bezovtalanib, tezda uchib ketar, yemish so'rab og'zini katta ochayotgan bolalariga hech narsa tutmasdi. Ertasi kuni ham shu hol takrorlandi. Shunda angladiki, ona qaldirg'ochga nimadir bo'lgan. Kun peshindan

MUDHISH XATO

yurgan Akromjonning ko'zi elektr simida tizilishib o'tirgan qaldirg'ochlarga tushib qoldi. "Bolalar, kelinglar anavi qushlarni poylaymiz" degan taklifi o'yinqaroq o'rtoqlariga ham yoqib tushdi. Hammalari qo'llariga tosh olib, baravariga uloqtirishdi. Cho'chib ketgan qushlar "pirr" etib uchib ketishdi. Akromjonning toshi tekkan qush esa qonga belanib, yerga quladi. Bolalar "mergan"ni tabriklashdi, unga havas qilishdi. Lekin hech birining yerda jonsiz yotgan qushga, uning atrofida chirqirab parvona bo'layotgan qaldirg'ochga rahmlari kelmasdi...

Kechki ovqat paytida buvisi qaldirg'ochning

oqqanda, polaponlarning ovozi biroz pasayib qoldi. Qarashsa, yerda ulardan ikkitasi jonsiz yotardi. Akromjonning ularga juda rahmi kelib ketdi. Buvisini-ku, aytmasa ham bo'lardi. Hatto ko'zlariga yosh ham oldi. Shu payt ko'chadan kirib kelgan onasi ularning yoniga kelib, qaysidir noinsof bolaning ishini qaranglar, deya o'lib yotgan ona qaldirg'ochni ko'rsatdi. "Polaponlarining uvoliga qoladi endi" qo'shimcha qildi buvisi. Shunda yer yorilmadi-yu Akromjon kirib ketmadi. Qanday mudhish xato qilib qo'yganini angladi. Ammo endi kech edi.

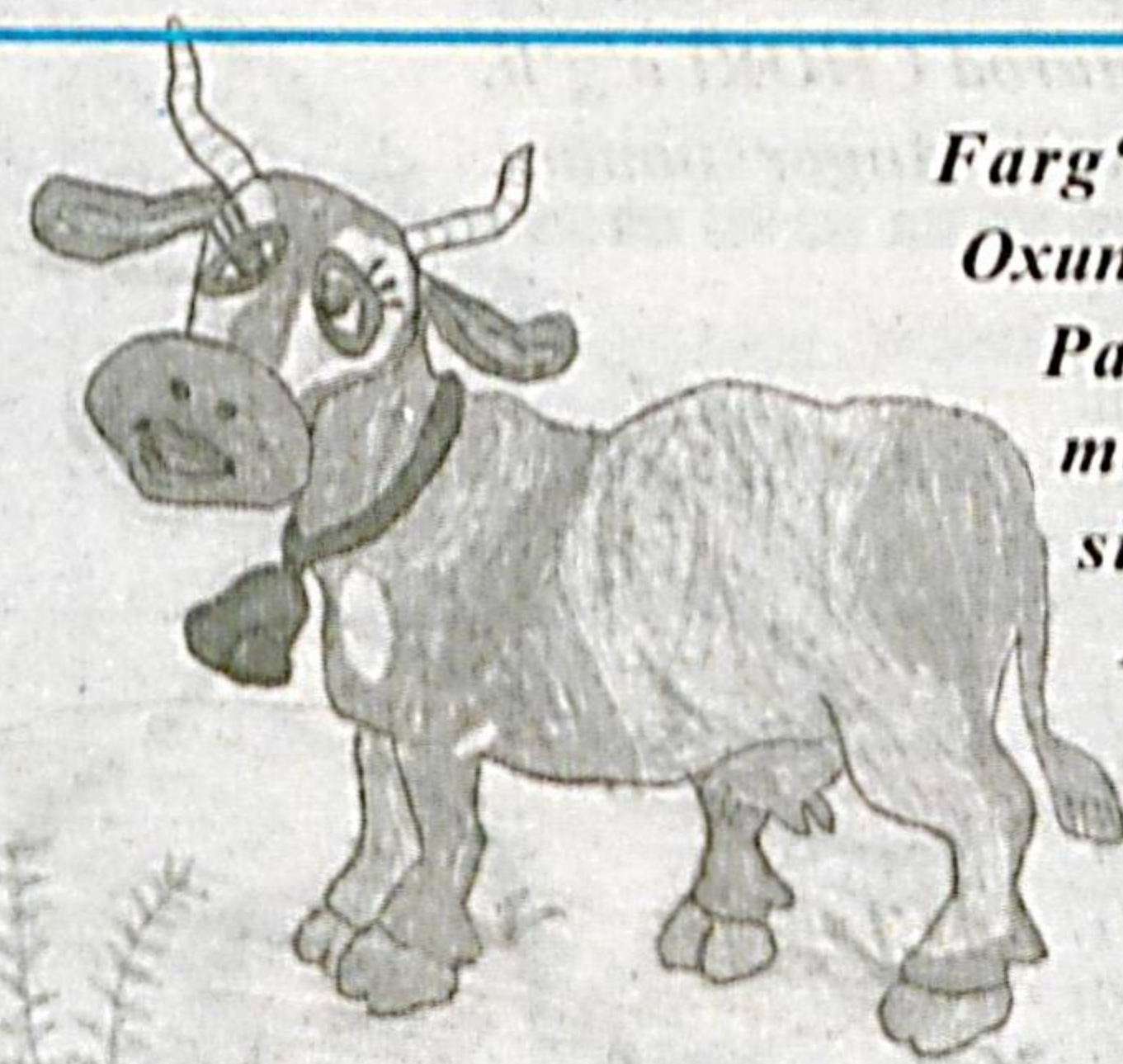
Munisa KOMILOVA,
Toshkentdagi Turob To'la nomli
14 - maktabning 3 - "A" sinf o'quvchisi.

KAPALAK

Juda havasim kelar kapalakka,
Qanotlari o'xshaydi kamalakka.
Doim uchib-go'nadi gul-chechakka,
Xoldek yarashar, uchsa ko'k-falakka.

Qani endi kapalakcha bo'lib qolsam,
Shoxga qo'nsam, gulga qo'nsam, uchsam har dam.
Lablarimdan bo'sa olsa gul-lolalar,
Ortimdan quvnaq quvsa sho'x bolalar.

Dilnavoz SAIDOVA,
Jizzax viloyati, Zomin tumanidagi
1 - gimnaziyaning 5 - «A» sinf o'quvchisi.

Farg'ona viloyati,
Oxunboboyev tumanidagi
Paxtakor nomli 43 -
maktabning 7 - «A»
sinf o'quvchisi
Azizaxon (afsuski
familiyasini
yozmabdi) o'z
govmishining
rasmini chizib
yuboribdi.

ONAJON

Tunlar boshginamda o'tirib har'on,
Aytardingiz allalar aziz onajon.
Kunlar yo'llaringa boqib nigoron,
Tinglardingiz so'zlarim unsiz onajon.
Bir kun qaynoqqina bag'ringiz quchib,
Sizdan so'rmoq bo'ldim sekin, muloyim:
«Onajon, ayting-chi, hayotingizda
Eng shirin damingiz, bilib qo'yayin».
Dedingiz termulib ko'zimga bir zum
«Biri edi sening dunyo ko'rganing,
Biri edi sening «ona» deganing,
Biri edi sening qadam qo'yganing».
Tinglab turib sizni, angladim shuni,
Men ekanman siz uchun, butun bir jahon.
Lekin sizning uchun men nima qildim?
O'yimga yetolmay turibman hayron.
Azizim, onajon bu kun oqshomda
Oyning nurlariga boqib qizingiz.
Niyat qilmoqdadir nasib aylasin,
Oqlamoq siz bergan oppoq sutingiz.

Mahfuza ORTIQOVA,
Poytaxtdagi 157- maktabning
II- «A» sinf o'quvchisi.

Tengdoshlaring ijodi

DO'STLIK

Yaxshilik mudom bo'lar,
Jon ozig'i, dil so'zi.
Bu dunyoda do'st bilar,
Do'stlikning qadri o'zi.

Qalbga-qalbning payvandi,
Tuyg'ularning ko'zgust.
Poklikdandir har bandi,
Tillodan ham o'zgusi.

Anvar ABDIYEV,
Buxoro viloyati,
Vobkent tumanidagi Xo'jarabot qishlog'i.

TOPISHMOQLAR

Qarimas, o'lmas,
Nuri sob bo'lmas.

Yozning daragin bilib,
Bir to'p xasdan in qilib.
Bir oyoq bilan turar,
Tumshug'in tak-tak urar.

Topishmoqlar muallifi.
Bobomurod CHORI o'g'li,
Surxondaryo viloyati, Angor tumani.

Ko'k yaylovda uchadi,
O'rkachi bor, ko'chadi.
Shamoldan qo'rqib qochar,
Zarini yerga sochar.

Cho'lda o'zi bor,
Egri izi bor.
Bosolmay qahrin,
Sochadi zahrin.

BO'YIGA:

- Mashhur hind filmi.
- Buyruq, farmoyish.
- Zarur, lozim.
- Tropik meva.
- Xristian ruhoniysi.
- Italiya poytaxti.
- Ushalmagan orzu.
- Odam, aql zakovat sohibi.
- Asalning yog'i.
- Ma'qullikni bildiruvchi so'z.
- Musiqiy yo'nalish.
- Qadimda podshohlarning saroyi nima deb atalgan?
- Hazm qilmoq.

Tuzuvchi: Nigora HUSNIDDIN qizi,
Toshkent shahar, Sobir Rahimov tumanidagi
29- maktab o'quvchisi.

Biz Termiz shahrida yana bir makonda dam istiqomat qilamiz. Buvijonim esa Oltinsoy tumanida yashaydilar. Biz tez-tez ularni ko'rganib borib turamiz. Yozgi ta'til kunlarini esa asosan ularnikida o'tkazamiz. Shunda buvijonim bizga qiziq-qiziq ertak va hikoyalar so'zlab beradilar. Yaqinda viloyatimizda joylashgan Qumqo'rg'on, olishni ixtiyor etibdi. Qarasa, hammayoq qum bilan qoplangan ekan. Bu yerdan biror yegulik topish u yoqda tursin, dam olish uchun ham qulay joy topish amri mahol ekanligini anglabdi va bu yerni «Qumqo'rg'on» deb atabdi. Haligi odam o'z sayohati davomida qalin tuz qatlamlari bilan qoplangan yana bir joyga kelib qolibdi.

Buvimning sandig'i

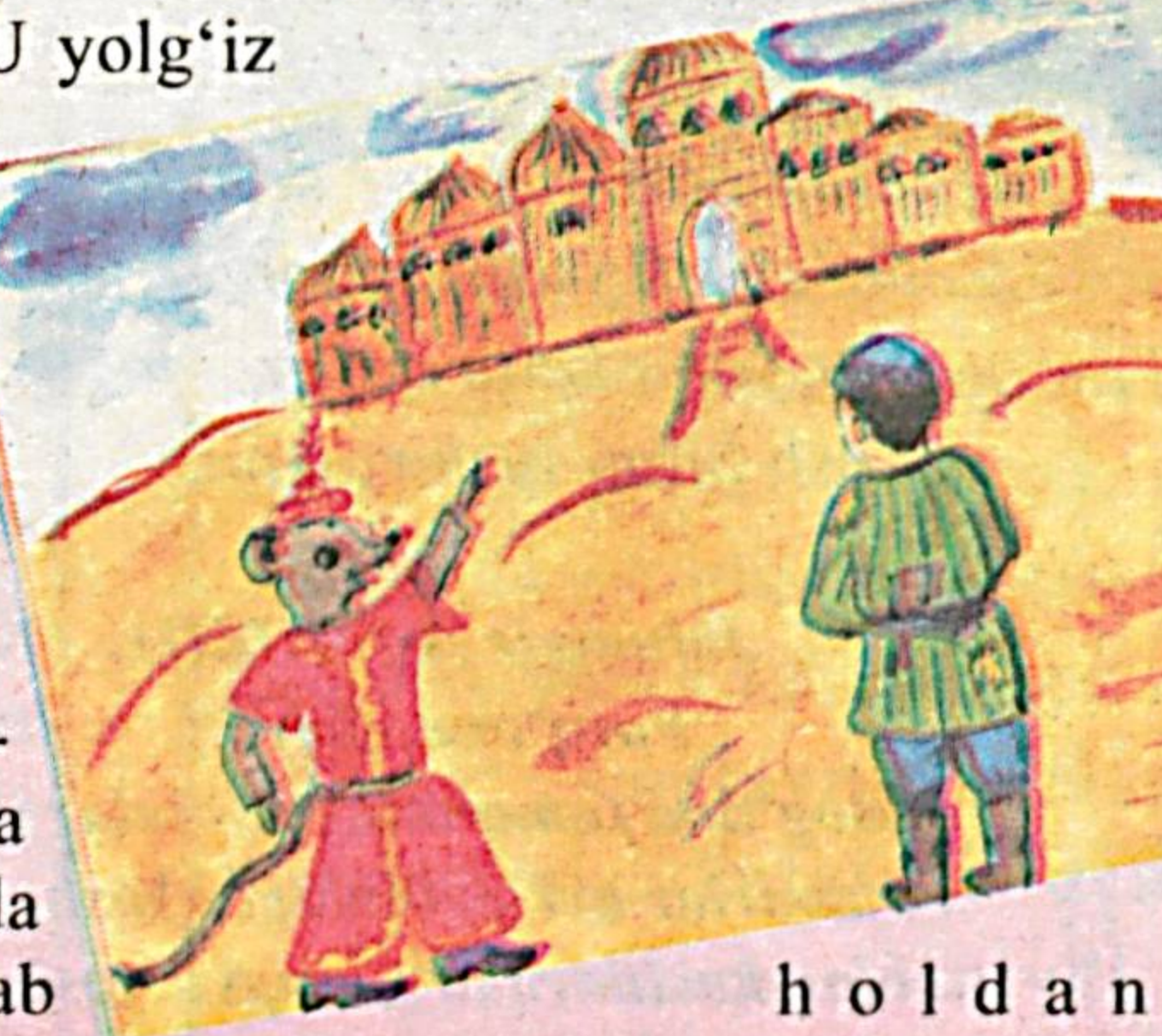
BIR RIVOYAT SO'ZLAYIN...

Jarqo'rg'on va Sho'rchi tumanlari nomlarining kelib chiqish tarixi haqida bir rivoyat so'zlab berdilar. Men esa uni sizlarga hikoya qilib bermoqchiman:

Aytishlaricha, qadimda shunday katta dunyomizda faqat bittagina odam yashagan ekan. U yolg'iz bo'lgani uchun juda zerikib, sayohatga chiqmoqchi bo'libdi. Yo'l yuribdi, yo'lyursa ham mo'l yuribdi. Oxiri charchab-horib bir yerda to'xtabdi. Shunda qorni ham ochqab ketganini sezibdi va biror yegulik qidira boshlabdi. Aksiga olib bu yerdan hech qanday yegulik topa olmabdi. Ketar chog'ida faqat jarliklardan iborat bo'lgani uchun bu yerga «Jarqo'rg'on» deya nom beribdi va yana yo'lida davom etibdi. Uzoq yurib,

Oppoq bo'lib yotgan tuz uyumlarini ko'rib, battar chanoq ketibdi. Zudlik bilan bu yerni ham tark etar ekan, unga «Sho'rchi» deb nom qo'yib ketibdi...

Yaratganining mehribonligini qarangi, tamomila

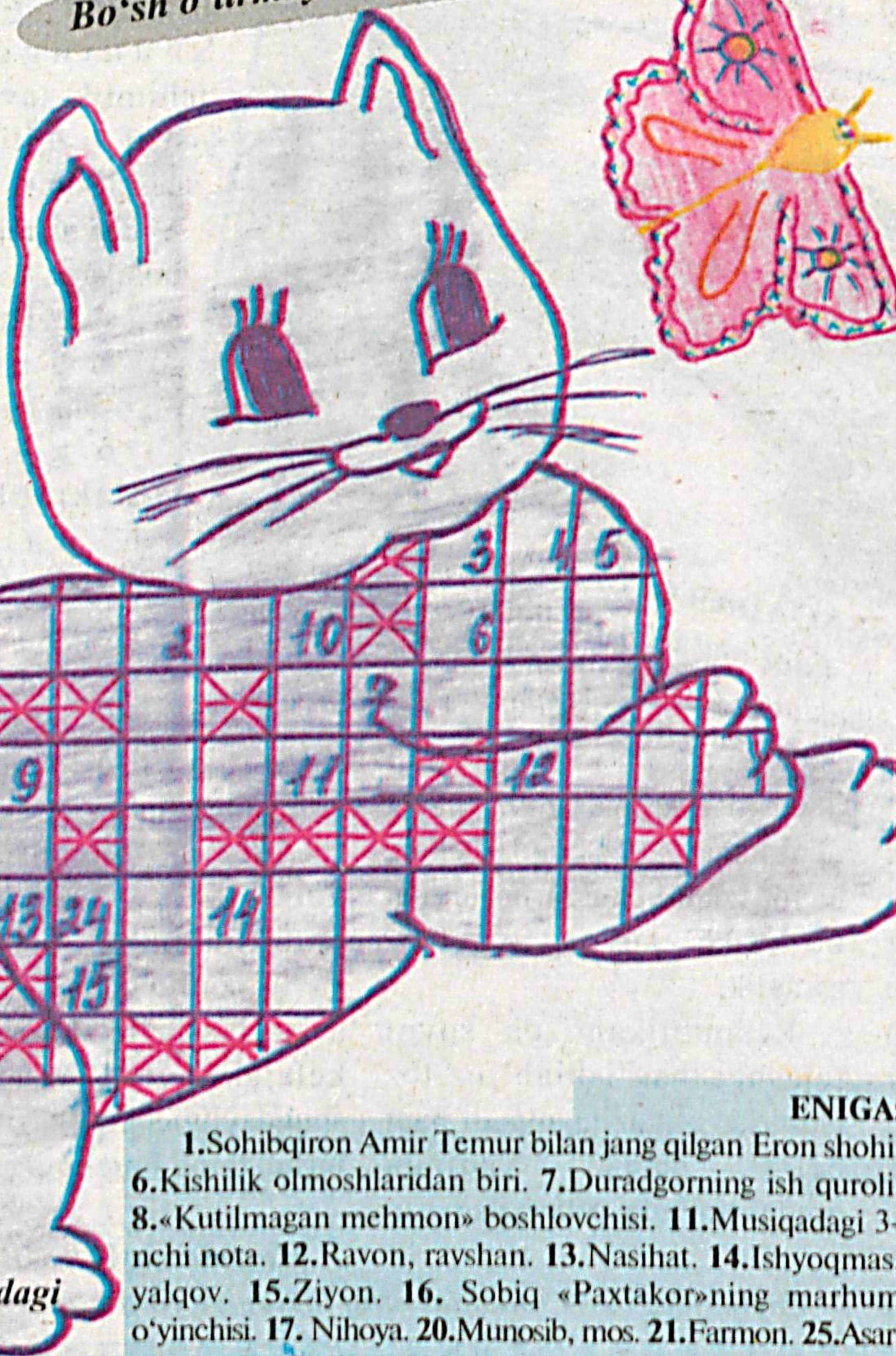
holdan uyumlari o'rnida esa baland-baland osmono'par binolar qad rostlagan. Buning barchasi inson mehnati, aql-zakovati bilan bunyod etilgan. Toshda ham gul undirishga qodir xalqimiz bilan faxrlanaman.

turlanib turgan mevalarga boqib, bu maskanni «Oltinsoy» deb nomlashga qaror qilibdi va o'zi ham shu o'lkada yashab qolibdi... Yo'l-yo'lakay men ham ana shu Jarqo'rg'on, Qumqo'rg'on va Sho'rchi tumanlarini tomosha qilib ketdim. U yerlarni hozir siz ham bir ko'rsangiz edi. Jarliklar o'rnini gulzorlar, qumliklar o'rnini mevazor bog'lar egallagan. Tuz

Asolat TILLAYEVA,

Termiz shahridagi 7 - umumiy ta'lim maktabining 5 - «A» sinf o'quvchisi.

Bo'sh o'tirmay bosh qotir

ENIGA:

- Sohibqiron Amir Temur bilan jang qilgan Eron shohi.
- Kishilik olmoshlaridan biri.
- Duradgorning ish quroli.
- «Kutilmagan mehmon» boshlovchisi.
- Musiqadagi 3- nchi nota.
- Ravon, ravshan.
- Nasihat.
- Ishyoqmas, yalqov.
- Ziyon.
- Sobiq «Paxtakor»ning marhum o'yinchisi.
- Nihoya.
- Munosib, mos.
- Farmon.
- Asar.

Qiz yuring - ulin boshing
TONG
yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Risboy JO'RAYEV,
Mirakmal MIROLIMOV,
Botir UBAYDULLAYEV
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
O'ktam OHUNOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
№ 022 raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi
kompyuter bo'limida
terib sahifalandi.
Gazeta haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

Toshkent matbaa
kombinatida chop etildi.

Adadi - 37119
Buyurtma № J 000144

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.
Obuna indeksi: 198

Bizning elektron
pochtamiz:
ijod@uzpak.uz

Tel: 144-63-08
144-62-34
Tel./ faks:
(99871) 144-37-24